

Sociale & arbejdsmæssige klausuler

Bilag XX til aftale xxxx. Aftale nr. xxx, xxxxxx

1. Formål

Det overordnede mål er at opfyldelse af Konkurrence og Forbrugerstyrelsens vejledning for Sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler i forbindelse med udbud med mindst mulig administration for leverandører og CTR.

2. Generelle krav

CTR har fokus på eget og samarbejdspartneres samfundsansvar, når konkrete opgaver udføres. Derfor forpligter Leverandøren sig ved opfyldelsen af Kontrakten til at udvise samfundsansvar som formuleret i de konventioner, der ligger til grund for FN's 10 Global Compact-principper samt at overholde kravene i dette bilag.

Principperne i FN's Global Compact handler om:

- Menneskerettigheder
- Arbejdstagerrettigheder
- Miljø
- Anti-korruption

Leverandørens ansvar

Leverandøren er alene forpligtet til at overholde kravene efter dette bilag ved opfyldelsen af Kontrakten, dvs. det leverede i forbindelse med den aktuelle opgave.

Ved vurderingen af om Leverandøren kan holdes ansvarlig for en opfyldelse af Kontrakten, som strider mod kravene i dette bilag, lægges der bl.a. vægt på,

- om Leverandøren har udvist nødvendig omhu i forhold til tilrettelæggelse af produktionsprocesser eller –metoder.
- i hvilket omfang Leverandøren ved sin adfærd har kunnet påvirke opfyldelsen i øvrigt, herunder ved valg af underleverandører eller ved valg af dele til det leverede.

Leverandøren hæfter for sine underleverandørers varer, tjenesteydelser og bygge- og anlægsarbejder efter dette bilag på ganske samme måde som for sine egne forhold.

3. Krav til Leverandøren

3.1. Menneskerettigheder

Leverandøren forpligter sig til enhver tid at overholde gældende lovgivning og regulering, der forbyder forskelsbehandling på baggrund af race, hudfarve, køn, religion, politisk overbevisning, nationalt tilhørsforhold eller tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap eller national, social eller etnisk oprindelse¹.

Leverandøren forpligter sig til at sikre at de ansatte, som Leverandøren og eventuelle underleverandører beskæftiger i Danmark med henblik på opgavens udførelse, har løn

---

¹ Princip 1 og 2 i FN's Global Compact og ILO konvention nr. 100 (1951) om ligeløn og nr. 111 (1958) om diskrimination.

Sociale & arbejdsmæssige klausuler

Bilag XX til aftale xxxx. Aftale nr. xxx, xxxxxx

og ansættelsesforhold, der ikke er mindre gunstige end dem der gælder på den egn, hvor arbejdet udføres²

3.2. Arbejdstagerrettigheder

Leverandøren forpligter sig til at overholde grundlæggende arbejdstagerrettigheder, som fastlagt i princip 3, 4, 5 og 6 i FN's Global Compact hvilket bl.a. indebærer, at det levere-
rede og dele heraf;

- ikke er produceret i strid med det generelle forbud mod *tvangsarbejde*³,
- ikke er produceret i strid med det generelle forbud mod *børnearbejde*⁴,
- er produceret under forhold, hvor det generelle princip om retten til *organisati-
onsfrihed* og retten til kollektive forhandlinger er sikret⁵,
- er produceret under forhold, hvor det generelle princip om retten til *rimelig af-
lønnning* er overholdt⁶,
- er produceret under forhold, hvor det generelle princip om retten til *rimelige ar-
bejdstider* er overholdt⁷ og
- er produceret under forhold, hvor det generelle princip om retten til et sikkert og
sundt arbejdsmiljø overholdt⁸.

3.2.1. Ansættelsesforhold og identifikation

Alle medarbejdere skal inden 4 uger efter arbejdets påbegyndelse have modtaget et ansættelsesbevis samt være orienteret om egnens gældende løn- og arbejdsvil-
kår.

Leverandøren er endvidere ansvarlig for, at der kun anvendes medarbejdere med
gyldig opholds- og arbejdstilladelse.

Medarbejdere skal kunne dokumentere deres identitet ved fremvisning af billedlegi-
timation.

3.2.2. Krav til ophold på arbejdspladsen, orientering om underleverandører samt krav til skiltning

CTR skal senest 2 uger før opstart skriftligt orienteres om, hvilke underleverandører
Leverandøren anvender i forbindelse med opfyldelsen af kontrakten, ved angivelse
af navn og CVR.nr./RUT.nr.

Leverandøren skal endvidere på bygge-, drifts-, statusmøder eller lignende oplyse
CTR om, hvilke underleverandører, der befinder sig på arbejdspladsen i en forud
defineret periode samt eventuelt hvilket arbejde, de udfører.

CTR kan konkret stille krav til, at Leverandøren skilter med, hvilke virksomheder,
der udfører arbejde på arbejdspladsen ved angivelse af navn og CVR.nr./RUT.nr.
Krav om skiltning er dog altid obligatorisk for byggerier med en varighed over en
måned.

---

² Jf. ILO-konvention nr. 94

³ Jf. bl.a. ILO-konvention nr. 29 (1930) og nr. 105 (1957);

⁴ Jf. bl.a. ILO-konvention nr. 138 (1973) og nr. 182 (1999);

⁵ Jf. bl.a. ILO-konvention nr. 87 (1948), nr. 98 (1949) og nr. 135 (1971);

⁶ Jf. bl.a. ILO-konvention nr. 26 (1928) og nr. 131 (1970);

⁷ Jf. bl.a. ILO-konvention nr. 1 (1919) og nr. 30 (1930);

⁸ Jf. bl.a. ILO-konvention nr. 155 (1981)

Sociale & arbejdsmæssige klausuler

Bilag XX til aftale xxxx. Aftale nr. xxx, xxxxxx

Leverandøren er til enhver tid underlagt CTR's instruktioner omkring ophold på arbejdspladsen. CTR forbeholder sig med dette krav retten til at kunne udstikke instruktioner omkring ophold på arbejdspladsen, fx regler omkring uønsket ophold på arbejdspladsen, forbud mod overnatning på byggepladsen mv.

3.2.3. Krav om registrering af udenlandske tjenesteydere

Hvis Leverandøren eller dennes underleverandør har anmeldelsespligt til RUT-registret, er Leverandør/underleverandør forpligtiget til at foretage anmeldelsen på eget initiativ, og at fremsende en kvittering for anmeldelsen til CTR straks efter anmeldelsen.

3.3. Miljø

Leverandøren forpligter sig til at værne om natur og miljø, således at samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag med respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelse af dyre- og planteliv. Leverandøren skal ved produktion og levering af de af-talte ydelser tilstræbe, at:

- forebygge og bekæmpe forurening af luft, vand, jord og undergrund samt vibrations og støjulemper;
- anvende hygiejnisk begrundende processer af betydning for miljøer og for mennesker;
- begrænse brugen og spild af råstoffer og andre ressourcer;
- fremme anvendelsen af renere teknologi; og
- begrænse problemer i forbindelse med bortskaffelse af affald.

Der lægges vægt på, hvad der er realistisk at opnå, når den bedste tilgængelige teknik benyttes, herunder mindre forurenende råvarer, processer og anlæg og de bedst mulige forureningsbekæmpende foranstaltninger⁹.

Det betyder, at Leverandøren skal overholde de specifikt fastlagte krav til produktets egenskaber og de eventuelt fastlagte minimumskrav til miljø og energi.

3.4. Anti-korruption

Endelig dom for korruption i kontraktperioden anses som væsentlig misligholdelse af Kontrakten. Korruption¹⁰ defineres som:

- aktiv bestikkelse¹¹ og
- alle tilfælde af misbrug af betroet magt med henblik på at opnå en fordel, f.eks. passiv bestikkelse, underslæb, bedrageri, mandatsvig og embedsmisbrug.

3.5. Praktikanter

For opgaver der har en varighed på 6 mdr. og derover, og hvor lønudgiften skønnes at være mindst 4 mio. kr. og/eller den samlede entreprise skønnes at være mindst 10 mio. kr. skal Leverandøren beskæftige mindst en praktikant for hver gang nævnte beløbsgrænser passerer.

⁹ Jf. princip 7, 8 og 9 i FN's Global Compact.

¹⁰ Jf. princip 10 i FN's Global Compact

¹¹ Defineret i hhv art. 3 i Rådets retsakt af 26. maj 1997 og art. 3, stk. 1, i Rådets fælles aktion 98/742/RIA,

Sociale & arbejdsmæssige klausuler

Bilag XX til aftale xxxx. Aftale nr. xxx, xxxxxx

4. Dokumentation

Der skelnes mellem krav til dokumentation og krav til redegørelse.

4.1. Dokumentation

Leverandøren er forpligtet til at fremsende følgende dokumentation for, at kravene efter punkt 3 er overholdt, hvis CTR skriftligt anmoder om det:

- *Erklæring fra Leverandørens ledelse* på, at Leverandøren ved opfyldelsen af Kontrakten løbende sikrer overholdelsen af de nævnte krav.
- *Beskrivelse af de praktiske tiltag*, som Leverandøren har gennemført for at sikre overholdelsen af kravene. Fx en fremstilling af påtagne forpligtelser, implementerede systemer o.lign. iværksatte tiltag. Leverandøren er på CTR's anmodning forpligtet til at deltage i opfølgende møder, og at indberette opdaterede beskrivelser af praktiske tiltag.
- *Beskrivelse af resultatmålinger*, hvori det beskrives, hvordan resultatet af iværksatte tiltag måles¹².
- Praktik – Rapportering på skærpet anvendelse af sociale klausuler', jf. pkt. 3.5

Leverandøren har bevisbyrden for at forpligtelsen er overholdt, jf. pkt. 3.2, og CTR kan kræve at se dokumentation for Leverandørens og dennes underleverandørers overholdelse heraf. CTR kan kræve dokumentation direkte fra Leverandørens eller dennes underleverandørers medarbejdere.

Relevant dokumentation skal som minimum omfatte lønsedler, E-indkomstkвитtering lønregnskaber, opholds- og arbejdstilladelser og ansættelsesbeviser samt den referenceramme Leverandøren har anvendt i forbindelse med fastsættelsen af løn- og arbejdsvilkår for de ansatte. CTR kan desuden anmode Leverandøren om at fremsende andre relevante dokumenter i den konkrete sag.

4.2. Redegørelse

Hvis CTR har en mistanke om overtrædelse, skal Leverandøren efter anmodning, fremsende en fyldestgørende redegørelse. Parterne har endvidere pligt til egenhændigt at orientere hinanden, ved mistanke om manglende overholdelse af arbejdsklausulen.

Leverandøren skal som minimum redegøre for, under hvilke forhold og/eller metoder de tjenesteydelser og bygge- og anlægsarbejder, der indgår til opfyldelsen af Kontrakten, er fremstillet. CTR kan i den konkrete sag anmode Leverandøren om at uddybe andre relevante forhold.

4.3. Videregivelse af dokumentation

CTR kan efter en konkret vurdering videregive informationer, som tjener som dokumentation for overholdelse af kravene, jf. pkt. 4.1 og 4.2 til

- SKAT eller Arbejdstilsynet, hvis videregivelsen vurderes at være af væsentlig betydning for myndighedernes virksomhed.
- politiet, hvis der er mistanke om et begået strafbart forhold.

¹² Fx kan standarder som Global Reporting Initiative's (GRI) Sustainability Reporting Guidelines anvendes, eller Leverandøren kan udarbejde en såkaldt "Communication On Progress" (COP), der er offentliggjort på FN's Global Compact hjemmeside.

Sociale & arbejdsmæssige klausuler

Bilag XX til aftale xxxx. Aftale nr. xxx, xxxxxx

5. Procedure ved begrundet mistanke om manglende overholdelse af samfundsansvar

Hvis der opstår begrundet mistanke om, at kravene i pkt. 3 og 4 ikke er overholdt, skal Leverandøren, efter CTR's skriftlige anmodning, sende en skriftlig redegørelse inkl. dokumentation for:

- under hvilke processer og/eller -metoder de aktuelle varer, tjenesteydelser og/eller bygge og anlægsarbejder er fremstillet,
- hvilke materialer, der indgår i opfyldelsen af Kontrakten samt
- om Leverandøren ved sin adfærd kan påvirke opfyldelsen af de nævnte krav, herunder gennem valg af underleverandører eller valg af dele til det leverede.

Dokumentationen består af attester om produktionsprocesser og -metoder samt materialevalg.

5.1. Frister

Dokumentation m.v. skal være modtaget i CTR senest 5 arbejdsdage efter, at CTR's anmodning er afsendt, medmindre andet konkret aftales. Fristen kan dog maksimalt forlænges til 10 arbejdsdage. Leverandørens (og eventuelle underleverandørers) omkostninger ved udarbejdelse og fremsendelse af dokumentation m.v. er CTR uvedkommende.

Redegørelse m.v. skal være CTR i hænde senest 10 arbejdsdage efter, at CTR's anmodning er afsendt, medmindre andet konkret aftales. Fristen kan dog maksimalt forlænges til 20 arbejdsdage. Leverandørens (og eventuelle underleverandørers) omkostninger ved udarbejdelse og fremsendelse af dokumentation m.v. er CTR I/S uvedkommende.

6. Sanktioner

6.1. Ophævelse

CTR kan ophæve Kontrakten helt eller delvist ved Leverandørens, eller dennes underleverandørs, væsentlige misligholdelse. Følgende, men ikke begrænset hertil, anses altid for væsentlig misligholdelse:

- Hvis Leverandøren ikke opfylder alle krav i pkt. 3, 4 & 5.
- Hvis Leverandøren ikke overholder redegørelseskravene i pkt. 5.

CTR kan, på trods af misligholdelse, vælge ikke at ophæve Kontrakten, uden at dette dog medfører, at CTR mister sine rettigheder efter dette bilag. CTR foretager en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde, herunder af om der skal indledes dialog med Leverandøren.

6.2. Bod og erstatning mv.

Leverandøren ifalder bod ved overtrædelse af pkt. 4 og 5.

Boden pr. påbegyndt arbejdsdag svarer til 1 ‰ af kontraktsummen, indtil overtrædelsen er bragt til ophør. Beløbet kan modregnes i Leverandørens vederlag.

7. Kontrolbesøg

Sociale & arbejdsmæssige klausuler

Bilag XX til aftale xxxx. Aftale nr. xxx, xxxxxx

CTR eller en tredjepart til løbende kunne foretage uanmeldte kontrolbesøg på arbejdspladsen for at sikre overholdelse af CTR's sociale klausuler.